

HIT- ÉS ERKÖLCSTAN

KAPCSOLÓDÁS A NEVELÉSI PROGRAMHOZ

A katolikus iskola sajátos küldetésének megvalósítása közben - amely abban áll, hogy rendszeresen és kritikusan átadja a műveltséget a következő nemzedéknek a hit fényénél, neveljen a keresztény erényekből fakadó életre, kibontakoztatva a kettős szintézist a műveltség és hit között - nevelő munkájának alapja az evangéliumi tanítás továbbadása. Ennek **nagyon fontos**, de nem kizárólagos eszköze az órarendbe illesztett, módszeresen végrehajtott, **osztályozott iskolai hitoktatás, a katekézis**.

CÉLJA

A **katekézis az Egyház egyik kiemelt tevékenysége**, az embert egész életében elkísérő folyamat, amely a tanítás és nevelés által bevezeti őt a keresztény életbe, és támogatja a hit elmélyítéséhez. Célja, hogy a Szentlélek kegyelme által elvezesse az embert Jézus Krisztus személyéhez, hogy közösségre lépjen Krisztussal és általa az Atyával. A katekézis által közvetített üzenet segíti a keresztény fiatal abban, hogy megtalálja a helyét a világban, annak aktív részese legyen, bemutatva, hogy Krisztus a végső értelme a történelemnek.

FELADATAI

Az iskolai hitoktatás **fő feladatai**, amelyek a megtérésre épülnek és folyamatos megújulásra irányulnak, a következőkben foglalhatók össze:

- a hit megismerése;
- a liturgikus nevelés;
- az erkölcsi nevelés;
- az imádságra nevelés;
- a keresztény közösségi életre nevelés;
- beavatás a missziós küldetésbe.

Kiemelt feladat az Istennel való bensőséges párbeszéd megszerettetése, a szentségi életre nevelés, a szexuális nevelés, a családi életre, valamint a hivatásokra, az elkötelezett életre való felkészítés. Kiemelt feladat továbbá hogy megalapozza, és elősegítse azt, hogy diákjaink stabil keresztény identitástudattal rendelkező felnőttként aktív, közéleti szerepet is vállaló tagjai legyenek a magyar társadalomnak.

SAJÁTOS SZEREPE

A hit- és erkölcsstan tanítása **alapvetően különbözik** a többi tantárgy oktatásától abban, hogy nem csak az a célja, hogy az értelmet elvezesse a vallási igazságokhoz, hanem az is, hogy az **egész embert Krisztus tanítványává tegye**.

Mivel a katekézis **igazi helye a család**, amelyet más keresztény közösségek is segítenek, kiváltképpen a plébánia közössége, ezért az iskolai hitoktatásnak is meg kell találnia az utat ezekhez a közösségekhez. Ugyanakkor azt is tudomásul kell venni, hogy egyre több nem keresztény család kívánja gyermekét katolikus iskolában taníttatni, ezért az **iskola missziós terület** és az **iskolai katekézis katekumenális** jellegű. Az iskolai hitoktatás szakterületeit úgy kell megfelelő szinten oktatni, hogy abba a vallási ismeretekkel nem rendelkező tanulók is bekapcsolódhassanak, ugyanakkor a többség számára a folyamatos előremenetel is biztosított legyen. A katekézisnek **szorosan kell kapcsolódnia az egyházi évhez**, az ünnepekhez. A katekézis részei a lelkigyakorlatok, a bűnbánati liturgiák, a keresztény ifjúsági találkozók, és legfőképpen az élő kapcsolat a legszentebb áldozattal **az Eucharisziával**.

Az iskolai katekézis sajátos feladata a **szentségek felvételére irányuló felkészülés**. Ez történhet a gyermek- és ifjúkor folyamatos vallásos nevelése közben (elsőáldozás, bérmálkozás), valamint megtérés következményeként a katekumenátus keretében (keresztelés, elsőáldozás, bérmálkozás).

A nem katolikus, de vallásos tanulók hit- és erkölcsstan oktatása saját felekezeti gondozásában történik. A nem vallásos tanulók az órarend szerinti katolikus hit- és erkölcsstan órákon kötelesek részt venni. Az ő oktatásuk, nevelésük az iskolai katekézis **nagy tapintatot igénylő, sajátos feladata**.

Hit- és erkölcsstan

1. évfolyam

A Mennyei Atya szeret minket

37 tanítási hét

74 tanítási óra

Tematikus összesített óraterv

Témakörök	Óraszám
1. Isten a mi Mennyei Atyánk, aki ismeri és szereti az embereket	15
2. Isten a teremtett világban fontos szerepet szánt az embernek	16
3. Jézus az én példaképem: azt akarja, hogy testvérként éljünk itt a Földön	25
4. Keresztény környezetismeret. Bekapcsolódás az Egyház életébe.	18
Összesen:	74 óra

1. Isten a mi Mennyei Atyánk, aki ismeri és szereti az embereket   15 óra

<i>Tartalom</i>	<i>Fejlesztési követelmények, a továbblépés feltételei</i>
<ul style="list-style-type: none"> - Isten szeret bennünket. Isten minden embernek a Mennyei Atyja szeretne lenni. - A kereszténység által Isten gyermekeivé válunk: megszabadulunk az áteredő büntől. Mi a bűn? - Szentháromság: egy Isten van, aki három személy: Atya, Fiú, Szentlélek. - A Mennyei Atyával mindig beszélgethetünk. Imádság. - Angyalok: jó és bukott angyalok. - Mindenszentek, Halottak napja - Szent Miklós ünnepe 	<ul style="list-style-type: none"> - Isten nagyon jó, hatalmas és mindenható. - Kereszteléssel kapcsolatos ismeretek. - Mi katolikus keresztény vallásúak vagyunk. - Az isteni személyek ábrázolása. - Imádkozás: keresztvetéssel kezdjük és fejezzük be. Miatyánk, reggeli és esti imádság. - Mindnyájunknak van őrangyala.

2. Isten a teremtett világban fontos szerepet szánt az embernek 16 óra

<i>Tartalom</i>	<i>Fejlesztési követelmények, a továbblépés feltételei</i>
<ul style="list-style-type: none"> - Isten az egész világ teremtő Ura. Az ember a teremtés koronája. - Isten az egész emberiség Atyja. - Hazaszeretet. - Isten munkatársai vagyunk. - Bűn és bűnbánat: tökéletes és tökéletlen bánat. Isten mindig megbocsát nekünk. S nekünk is így kell tennünk az ellenünk vétkezőkkel. - Advent: bűnbánati időszak. Készülünk a Megváltó eljövetelére. - Karácsony: Jézus születése. 	<ul style="list-style-type: none"> - Isten meg akarja osztani velünk szeretetét. - Isten akaratát követve boldog lesz a földi életünk, és eljuthatunk a mennyei boldogságra. - Isten minden megtérő bűnösnek örül – Az elveszett bárány. - Adventi szokások. - Jézus fényt hoz a bűn sötétségében. Az Isten Fia szeretetet hozott az embereknek.

3. Jézus az én példaképem, azt akarja, hogy testvérként éljünk itt a földön 25 óra

<i>Tartalom</i>	<i>Fejlesztési követelmények, a továbblépés feltételei</i>
<ul style="list-style-type: none"> - A gyermek Jézus: Szüleinek (Szűz Mária és Szent József) szófogadó és engedelmes gyermeke volt. - A 12 éves Jézus. - Jézus megkeresztelkedése: Keresztelő Szent János jelentősége - Jézus csodái: kánai menyegző (még nem kívánta megmutatni isteni hatalmát). - Jézus gyógyításai: kafarnaumi százados, béna meggyógyítása. - Jézus a szeretetre tanít bennünket. Felebaráti- és ellenségszeretet: Az irgalmas samaritánus. - A szeretet parancsa. Jézus megmossa az apostolok lábát – példaadás. - Nagyböjt: bűnbánati időszak. Készülődés Jézus megváltói művére. (Hamvazószerda, szent 40 nap.) 	<ul style="list-style-type: none"> - „Aki Isten országát nem olyan szemmel nézi, mint egy gyermek, nem jut be oda.” - Jézus megkeresztelkedése után tanítani kezd. „Még nem jött el az én óráim.” (Jn 2,4) - A lélek gyógyulása segít a test gyógyulásában. „Új parancsot adok nektek: Szeressétek egymást! Amint én szerettelek benneteket, úgy szeressétek ti is egymást.” (Jn 13,34) - Tartsunk bűnbánatot! – A tékozló fiú.

4. Keresztény környezetismeret. Bekapcsolódás az Egyház életébe. 8 óra

<i>Tartalom</i>	<i>Fejlesztési követelmények, a továbblépés feltételei</i>
<ul style="list-style-type: none"> - Nagyhét: virágvasárnap és a három szent nap történései: utolsó vacsora – Oltáriszentség megalapítása. Jézus keresztútja és kereszthalála. - Húsvét: Jézus dicsőséges feltámadása. - Az Isten Fia megváltotta az emberiséget a világ bűneitől. - A szentmisében emlékezünk meg Jézus megváltói művéről. A vasárnap ünnepnap. - Jézus munkájának folytatói az apostolok, és utódaik, a papok. - Jézus Egyházát Szent Péterre építette. Péter és utódai a pápák. - Pünkösd: a Szentlélek eljövetele. 	<ul style="list-style-type: none"> - A kenyér és a bor átváltoztatása Jézus testévé és vérévé. - Húsvét titkának felfedezése: Jézus a Megváltó. - Az Úr napját szenteld meg! - Az apostolok és utódaik küldetése.

Tankönyv: **Katolikus hit és erkölcs 1. kötet:**
 "Jézussal az úton a Mennyei Atya felé"
 Szerzők: „Champagnat csoport” –
 Kiadja: Mária Iskolatestvérek Szerzetesrend, Győr

Segédlet: **Biblia** (Szent István Társulat, Apostoli Szentszék Könyvkiadója, Budapest)
 Bajtai Zsigmond: **Jézussal** (Hittankönyv az általános iskola 1. osztálya számára) – Pécs – 1995.
Jézushoz megyünk (Szent István Társulat, Apostoli Szentszék Könyvkiadója – Budapest, 1998.
 Margaret Hopkins: **Bibliai történetek az Újszövetségből** (Fabula Könyvkiadó, 1990.)
 György Attila: **Örömhír Jézusról** – Kifestőkönyv
 Verbényi István: **Ministráns ABC** – Szent István Társulat, Apostoli Szentszék Könyvkiadója – Budapest, 1999.
A Mennyei Atya szeret minket (Szent István Társulat, Apostoli Szentszék Könyvkiadója – Budapest, 1977.)

Balogh Ferenc: **Templomok és ünnepek** (Szent Gellért Kiadó és Nyomda)

Agapé: **Szent születésed mily csoda** (Ferences Nyomda és Könyvkiadó Kft. – Szeged.1999.)

Diaképek pl.: a világ teremtése, a tékozló fiú

Szentképek

Hozsanna

Beszámoltatás formái: Családot megszólító könnyed házi feladatok
Gyűjtések, rajzok
Szóbeli feleletek

Kapcsolódási területek: közös szentmiséken való részvétel
katekumenátus
lelki nap
játékos vetélkedő
kirándulás pl.: templom látogatás, hittanos tábor
ünnepekre készülés pl.: adventi gyertyagyújtás,
nagyböjti keresztút, pásztorjáték
Ministráns foglalkozás

Hit – és erkölcsstan

2. évfolyam

Jézus követségében járunk

37 tanítási hét

74 tanítási óra

Tematikus összesített óraterv

Témakörök	Óraszám
1 A Mennyei Atya az élet megismerésére hív bennünket	16
2. Az ember Isten szemében mindennél többet ér	18
3. Jézus, akiben a keresztények hisznek	25
4. Jézus továbbra is velünk marad a Szentlélek által	15
Összesen: 74 óra	

1. A Mennyei Atya az élet megismerésére hív bennünket

16 óra

<i>Tartalom</i>	<i>Fejlesztési követelmények Tovább lépés feltételei</i>
<ul style="list-style-type: none"> - A Mennyei Atya teremtette a világot, és azt akarja, hogy mi boldogan éljünk rajta. - Az ember a teremtés koronája - Az angyalok is Isten teremtményei - Isten a szeretet: a teremtés a Mennyei Atya végtelen szeretetét bizonyítja. - Isten boldogságra teremtette az embert. - A nyomorúság nem Istentől való – a bűnök. - Szentháromság: a három személyű egy Isten. - Isten gyermekei az emberek felebarátai. - Keresztség szentsége - Missziós vasárnap - Gondviselés: Isten gondoskodása a világról, különösen az emberekről. 	<ul style="list-style-type: none"> - A teremtés lényegi tanításának ismerete. - Annak megértése, hogy Isten annyira szerette a világot, hogy megszületett Fiát adta érte. - A súlyos és bocsánatos bűnök ismerete, valamint az apostoli hitvallás ismerete. - Hogyan forduljunk embertársaink felé? - Annak megértése, hogy mi is felelősek vagyunk egymásért, és Isten számít ránk.

2. Az ember Isten szemében mindennél többet ér**18 óra**

<i>Tartalom</i>	<i>Fejlesztési követelmények Tovább lépés feltételei</i>
<ul style="list-style-type: none"> - Isten munkatársai vagyunk - együttműködünk Istennel. /Aki nem működik együtt Istennel, elpusztítja a világot./ - Ki az ember? Isten saját képére, és hasonlatosságára teremtette, és gyermekévé fogadta. - A bűn miatt eltávolodhatunk Istentől - szükségünk van a Megváltóra - Advent. - Karácsony; Jézus megváltóként jött közénk, Jézus születése - Szűz Mária Isten választottja 	<ul style="list-style-type: none"> - Azért kell jól dolgoznunk, hogy a világ szebb és otthonosabb legyen. - Szabadnak lenni annyit jelent, hogy igent, és nemet mondhatunk Istenre. - Isten Fia a szabadítónk. - Jézus Krisztus valóságos Isten és valóságos ember, Ő az Istenember. - Mária a mi égi édesanyánk, közbenjár értünk Szent Fiánál. - Az Úr angyala imádság ismerete.

3. Jézus, akiben a keresztények hisznek**25 óra**

<i>Tartalom</i>	<i>Fejlesztési követelmények Tovább lépés feltételei</i>
<ul style="list-style-type: none"> - Jézus engedelmességre tanít bennünket. A mennyei Atya akaratát parancsolataiból ismerhetjük meg. - A szeretet parancsa /Jn.13,34-35/ felebaráti szeretet. - Jézus a megbocsátásra tanít, két fontos feltétele a megtérés, és bocsánatkérés /aktuális idő a nagybőjt/ - a bűnbánat szentsége - Jézus a békességet hirdeti - béke és háború ellentéte. Ha az emberek egymás ellen küzdenek, akkor Isten akarata ellen munkálkodnak. - Jézus meghalt és feltámadt értünk - a nagyhét ünneplése /három szent nap/ 	<ul style="list-style-type: none"> - A Tízparancsolat ismerete - minden kereszténynek e szerint kell élnie. - Minden ember a barátunk és testvérünk, mert valamennyien a mennyei Atya gyermekei vagyunk. - "Ügyeljetek, hogy senki nem fizessen rosszal a rosszért, hanem törekedjete mindig jót tenni egymással, és mindenkivel" - 1Tessz 5,15 - Az év legkiemelkedőbb hete számunkra. Húsvét: "ünnepek ünnepe"

4. Jézus továbbra is velünk marad a Szentlélek által

15 óra

<i>Tartalom</i>	<i>Fejlesztési követelmények Tovább lépés feltételei</i>
<ul style="list-style-type: none"> - A feltámadt Krisztus örökké él, és a mennyei Atya jobbán foglal helyet. - Pünkösöd ünnepe, Jézus elküldte apostolainak a Szentlelket - Szentlélek a harmadik isteni személy, az Atya és Jézus Szentlelke - Jézus az emberek között maradt: jelen van a szentségekben, Isten igéjében, az Egyház közösségében, különösen az Oltáriszentségben, és bennünk, emberekben is. - Jézus szavait és cselekedeteit az Evangéliumban írták le, Isten igéje szent és örök. - Anyaszentegyház Isten nagy családja, az Egyház felépítése /Pápa, püspökök, papok, szerzetesek, világiak/ 	<ul style="list-style-type: none"> - Jézussal együtt mi is örökké élni fogunk - Isten bennünket is eltölt Szentlélekkel, aki segít, hogy meghalljuk Isten szavát, és abban, hogy mindig helyesen cselekedjünk. - Jézus a világ végén jön el ismét - utolsó ítélet - A Szentírásban Úristen megismerteti velünk az utat, amely hozzá vezet. - Ahhoz, hogy Isten népéhez tartozhassunk csupán két dolog szükséges: keresztség és hit

Tankönyv: **Katolikus hit és erkölcs 2. kötet** Szerzők: "Champagnat csoport" "Jézus követésében járunk"

Segédlet: **Biblia** (Szent István Társulat, Apostoli Szentszék Könyvkiadója, Budapest)
 Bajtai Zsigmond: **Jézussal** (Hittankönyv az általános iskola 1. osztálya számára) – Pécs – 1995.
Jézushoz megyünk (Szent István Társulat, Apostoli Szentszék Könyvkiadója – Budapest, 1998.
 Margaret Hopkins: **Bibliai történetek az Újszövetségből** (Fabula Könyvkiadó, 1990.)
 György Attila: **Örömhír Jézusról** – Kifestőkönyv
 Verbényi István: **Ministráns ABC** – Szent István Társulat, Apostoli Szentszék Könyvkiadója – Budapest, 1999.

A Mennyei Atya szeret minket (Szent István Társulat, Apostoli Szentszék Könyvkiadója – Budapest, 1977.)

Balogh Ferenc: **Templomok és ünnepek** (Szent Gellért Kiadó és Nyomda)

Agapé: **Szent születésed mily csoda** (Ferences Nyomda és Könyvkiadó Kft. – Szeged.1999.)

Diaképek pl.: a világ teremtése, a tékozló fiú
Szentképek

Hozsanna

Beszámoltatás formái: Gyűjtések, rajzok
Szóbeli feleletek
Írásbeli számonkérés
Írásbeli házi feladat

Kapcsolódási területek: közös szentmiséken való részvétel
katekumenátus
lelki nap
játékos vetélkedő
kirándulás pl.: templom látogatás, hittanos tábor
ünnepekre készülés pl.: adventi gyertyagyújtás,
nagyböjti keresztút, pásztorjáték
ministráns foglalkozás

Hit és erkölcsstan

3. évfolyam

Elsőáldozásra és gyónásra való felkészítés

37 tanítási hét
74 évi óraszám

Tematikus összesített óraterv

Témakörök	Óraszám
1. Katolikus hitünk alapjai, a Jóistennel való kapcsolatunk	12
2. Ószövetség: a választott nép hite Istenben, a Messiás-várás	10
3. Újszövetség: a Megváltó Jézus életútja, csodái példabeszédei	15
4. Az első gyónás előkészítése: a bűnbocsánat szentsége	15
5. Az elsőáldozás előkészítése: Jézus jelenvalóvá teszi áldozatát az Eukarisztiában	10
6. Jézus megváltó műve	12
Összesen	72 óra

1. Katolikus hitünk alapjai, a Jóistennel való kapcsolatunk

12 óra

<i>Tartalom</i>	<i>Fejlesztési követelmények, a továbblépés feltételei</i>
<ul style="list-style-type: none"> - Katolikus keresztények vagyunk - Isten atyai szeretettel gondoskodik rólunk - Imádsággal tartunk kapcsolatot Istennel - Milyen az Isten? A Szentháromság. - Az angyalok - Az ember Isten képmása - Isten boldoggá akarja tenni az embert a földön és a mennyben is - Az ember bűnbeesése 	<ul style="list-style-type: none"> - A szentháromságos egy Istenben való hitünk elmélyítése, tudatosítása. Belehelyezkedés a mennyei Atya szeretetébe, imádságos lelkület kialakítása. - A bűn fogalmának elmélyítése, a szabad akaratú ember felelőssége, s a Jóisten megbocsátó szeretetének megértése, elfogadása.

2. Ószövetség: a választott nép hite Istenben, a Messiás-várás

10 óra

<i>Tartalom</i>	<i>Fejlesztési követelmények, a továbblépés feltételei</i>
<ul style="list-style-type: none"> - Isten Megváltót ígér a bűnös emberiségnek - Káin és Ábel - A vízözön - Isten Ábrahámval elkezd a helyes vallásosságra való nevelést, az ősatyák hite - Isten szövetséget köt Izrael népével: Mózes és a tízparancsolat - Dávid és a próféták 	<ul style="list-style-type: none"> - Az ősatyák hitének példája nyomán Isten akaratának elfogadása, a mennyei Atya irgalmának meglátása, s a helyes vallásosság kialakítása magunkban. - Isten parancsainak elfogadása, megtartása. Jézust Megváltónak és Üdvözítőnek ismerjük el, akiről már az Ószövetségben is jövendöltek, s aki mindezt beteljesítve megváltást szerzett nekünk, engedelmeskedve az Atyának mindhalálig.

3. Újszövetség: a Megváltó Jézus életútja, csodái, példabeszédei

15 óra

<i>Tartalom</i>	<i>Fejlesztési követelmények, a továbblépés feltételei</i>
<ul style="list-style-type: none"> - Isten kiválasztja Máriát, a Megváltó édesanyját - Az Ige megtestesülése, Jézus születése, a pásztorok és a bölcsek hódolata - Jézus megkeresztelkedése - Hogyan lehetünk Krisztus-követők ? Az apostolok példája: Krisztus rájuk bízta tanítását - Jézus csodái: kánai menyegző, gyógyítások, kenyérszaporítás - Példabeszédek: A dúsgazdag és a szegény Lázár (Mi lesz a halál után ?) A tékozló fiú (bűn, bűnbánat, megbocsájtás) 	<ul style="list-style-type: none"> - A Jézussal való kölcsönös szeretet elmélyítése. Az adventi várakozó lelkület kialakítása, karácsony misztériumának megértése, átélése. - A szeretet, az ajándékozó lelkület fontossága. Jézus a mi legfőbb példaképünk; barátunk, tanítónk, testi-lelki orvosunk, aki a mennyei Atya egyszülött Fia, a második isteni személy, az Istenember, aki értünk emberré lett, s mindenben hasonlóvá lett hozzánk, a bűnt kivéve. Ő a mi Megváltónk, Üdvözítőnk.

4. Az első gyónás előkészítése: a bűnbocsánat szentsége óra

15

<i>Tartalom</i>	<i>Fejlesztési követelmények, a továbblépés feltételei</i>
<ul style="list-style-type: none"> - A tízparancsolat: <ul style="list-style-type: none"> I. Ismerd meg Istent, imádd és szolgálj ! II. Isten és a szentek nevét becsüld meg ! III. Az Úr napját szenteld meg ! IV. Atyádat, anyádat tiszteld ! V. Tiszteld az életet ! Jézus a gyűlöletre megbocsájtással felel. VI. - IX. Légy szemérmes ! A boldog család. VII.-X. Légy becsületes ! A mennyben gyűjts kincseket ! VIII. A keresztény ember mindenkor szavahihető legyen. - A bűnbánati napok megtartása - A főbűnök - Az irgalmasság cselekedetei - Hogyan gyónjunk ? A bűnbocsánat szentsége 	<ul style="list-style-type: none"> - A jó szentgyónáshoz szükséges ismeretek: - Isten akarata, a lelkiismeret, a jócselekedetek és erények, a bűn és Isten irgalmasságának tudatosítása. A Jézus-központú gondolkodás, a rendszeres szentségi élet kialakítása. - A helyes keresztény lelkiismeret, bűneink felismerése, az őszinte bűnbánat, a büntől való szabadulás öröme, a jóvátétel, a szentségi kegyelem értékelése, s az erényes életre való tudatos törekvés. - A cselekedeteinkért vállalt személyes felelősség, s a bűneink jóvátételére való készség kialakítása. - Felkészülés az első gyónásra, a kölcsönös megbocsájtás, a lelkiismeretvizsgálás gyakorlata, a bánat és erős fogadás felindítása, a gyónás módjának elsajátítása.

5. Az elsőáldozás előkészítése: Jézus jelenvalóvá teszi áldozatát az Eukarisztiában óra

10

<i>Tartalom</i>	<i>Fejlesztési követelmények, a továbblépés feltételei</i>
<ul style="list-style-type: none"> - Jézus bevonulása Jeruzsálembe - Az utolsó vacsora a szentmise mintája - Az oltár a szentmiseáldozat helye - Bizalommal vesszük magunkhoz a szentségi Jézust 	<ul style="list-style-type: none"> - Az áldozáshoz szükséges ismeretek elmélyítése, felkészülés az első áldozásra. - Az eukarisztikus lelkület kialakítása: tevékeny részvétel a

<ul style="list-style-type: none"> - A szentáldozás gyógyítja lelkünk bajait - Hogyan kell méltón áldoznunk ? 	<p>szentmisén, gyakori találkozás Krisztussal az Oltáriszentségben.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jézus jelenlétének és áldozatának tudatosítása, a hálaadás és a Jézussal való együttlét örömeinek átélése, megértése.
---	---

6. Jézus megváltói műve óra

12

<i>Tartalom</i>	<i>Fejlesztési követelmények, a továbblépés feltételei</i>
<ul style="list-style-type: none"> - Jézus elfogatása - Jézus elítélése - Keresztút - Jézus megváltó műve - Feltámadás - Jézus Péterre bízta egyházát - Mennybemenetel - Pünkösöd: az Egyház megalakulása, a Szentlélek eljövetele - A működő egyház - Szentségek, hitvallás, imádságok 	<ul style="list-style-type: none"> - Jézus keresztútjának, értünk vállalt szenvedésének szemlélése, átélése, a bűnbánó lelkület elmélyítése. - Jézus megváltói művének megértése. A feltámadás öröme, a Szentlélek eljövetele, s Jézussal együtt az egyházban való jelenlétének felismerése. - Hitünk elmélyítése, s a bűnbocsánat és az Eukarisztia szentségének rendszeres gyakorlása / vétele. - Az egyház életébe való tudatos, lelkiismeretes bekapcsolódás.

Tankönyv: Bajtai Zsigmond: **Jézus a mi életünk** (Hittankönyv az általános iskola 2-3 osztályai részére, az elsőáldozás anyagával) – Véménd, 1991.

Segédeszközök: **Biblia ,Képes Biblia**, Szentképek
Hozsanna, Éneklő Egyház
Diaképek ószövetségi és újszövetségi témakörökben,
valamint a szentségekkel kapcsolatban
A Szentek Élete (Apostoli Szentszék Könyvkiadója,
Budapest, 1990.)

A beszámoltatás formái: szóbeli, írásbeli felelet
témakörönként felmérő dolgozat

Kapcsolódási területek:

Tantárgyak: ének-zene

rajz
környezetismeret

Tanórán kívüli tevékenységek:

- liturgiába való bekapcsolódás: szentmisék – szentmiseszolgalat
- adventi gyertyagyújtás, karácsonyi misztériumjáték, nagyböjti keresztút
- ministráns foglalkozás
- játékos vetélkedő
- lelki nap
- katekumenátus: a közösségi hitéletbe való bekapcsolódás

Hit - és erkölcsstan 4. évfolyam

A liturgia

37 tanítási hét
74 tanítási óra

Tematikus összesített órakeret

Témakörök	Óraszám
1. Isten a vallással együtt liturgiát is adott a népnek	14 óra
2. A szentmise, a templom	20 óra
3. Az egyházi év	15 óra
4. Szentségek liturgiája	15 óra
5. Szentelmények, liturgia és művészet	10 óra
	Összesen 74 óra

1. Isten a vallással együtt liturgiát is adott a népnek **óra**

14

<i>Tartalom</i>	<i>Tovább lépés feltételei</i>
- Az ősi ember is Istenhez akart tartozni, ezt fejezte ki imával és áldozattal	- Káin és Ábel áldozata
- Ószövetség áldozata: nem volt tökéletes.	- A mi áldozatunk a szentmiseáldozat
- Újszövetség áldozata: Keresztáldozat	- Isten újszövetségi népéhez

<ul style="list-style-type: none"> - Liturgikus cselekmények: Jézustól és az Egyháztól való liturgikus cselekmények: - szentmise, szentségek kiszolgáltatása, litániák, körmenetek, temetés 	<ul style="list-style-type: none"> tartoznak, akik Krisztus követését vállalják - Az egyes liturgikus cselekmények ismerete
--	---

2. A szentmise, a templom óra

20

<i>Tartalom</i>	<i>Továbblépés feltételei</i>
<ul style="list-style-type: none"> - A szentmise alapítása. - A szentmise nyelve és formája: - A szentmise felépítése: - az Ige liturgiája - az Eucharisztia liturgiája - Templom az Isten háza - Templomok stílusai - A templom 2 fő része: szentély és hajó felépítése - Liturgikus ruhák különböző alkalmakra, a különböző színek jelentései - Liturgikus tárgyak - Templomi szolgálattevők, és feladataik 	<ul style="list-style-type: none"> - A szentmise részletes ismerete, alapvető fogalmak értelmezése. - Törekvés a szentmisén való tevékeny részvételre - ministrálás, fölolvasás éneklés - Az egyház elénk adja Isten üzenetét - A kenyér és a bor színében az Úr Jézus jelenvalóvá teszi húsvét misztériumát - A liturgia Isten népének közös, nyilvános istentisztelete - A világi hívek küldetésének ismerete

3. Az Egyházi év óra

15

<i>Tartalom</i>	<i>Továbblépés feltételei</i>
<ul style="list-style-type: none"> - Az egyházi év: az üdvösség története, a megváltás története. Ádvent 1. vasárnapjától Krisztus király ünnepéig - Ádvent: bűnbánati időszak. - Karácsonyi ünnepkör és ünnepei. 	<ul style="list-style-type: none"> - Cselekvő bekapcsolódás az üdvösség nagy eseményeinek ünneplésébe - Ádventben meg kell változnunk, új életet kell kezdenünk - bűnbánattartás

<ul style="list-style-type: none"> - Évközi időszak első része. - Jézus tanító működésének liturgikus ideje - Nagyböjt: bűnbánati időszak - Húsvéti ünnepkör: Húsvét, Urunk mennybemenetele - feltámadás utáni 40. nap; - Pünkösd: a Szentlélek eljövetele, Húsvét után 50. Nap - Évközi idő és ünnepei Szentháromság vasárnapjától Krisztus Király ünnepéig - Szűz Mária ünnepei, Szentek ünnepei 	<ul style="list-style-type: none"> - Jézus születésének megünneplése Jézus példáját követjük, aki 40 napig a pusztában imádkozott és böjtölt - bűnbánati cselekményekre nekünk is szükségünk van. - Szűz Mária volt az első és legbuzgóbb Krisztuskövető, a mi égi édesanyánk. Az ő személyének és közbenjárásának elfogadása, valamint a Szentek tiszteletének ismerete
---	--

4. A szentségek liturgiája óra

10

<i>Tartalom</i>	<i>Tovább lépés feltételei</i>
<ul style="list-style-type: none"> - A szentségek látható jelei a kegyelemnek, amely által az isteni életben részesülünk - Keresztség szentsége - Bértálás szentsége - Az Eucharisztia - Bűnbocsánat szentsége - Betegek kenete - Egyházi rend szentsége - Házasság szentsége - Az egyes szentségek anyaga formája, felvevője, kiszolgáltatója, felvételének feltételei. 	<ul style="list-style-type: none"> - A szentségeket Jézus alapította, és az Egyházra bízta - A szentségekre vonatkozó ismeretek pontos elsajátítása, szerepük a mi életünkben. - A szentségek hatásai, és felvételük feltételeinek ismerete

5. A szentelmények, liturgia és művészet óra

10

<i>Tartalom</i>	<i>Tovább lépés feltételei</i>
<ul style="list-style-type: none"> - <u>Szentelmények</u>: szent szertartások, amelyek az Egyház könyörgése által kegyelmet közvetítenek. 	<ul style="list-style-type: none"> - Aki együtt él az Egyházzal szívesen részt vesz a szentelményekben - A szentelmények és a szentségek

<ul style="list-style-type: none"> - Litániák, - Temetés - Liturgia és művészet: - Az egyházi énekek, a liturgia részei <ul style="list-style-type: none"> - gregorián - Templomi festmények, képek és szobrok - Jelképek 	<p>közötti különbség megértése</p> <ul style="list-style-type: none"> - Az egyes szentelményekkel kapcsolatos ismeretek elsajátítása, helyük a liturgiában, és a liturgián kívül. - Szentelmények a mi életünkben. - Szentelményekkel kapcsolatos képek megtekintése, rajzok készítése. - A templomokban látható festmények díszek helyes értékelése, különleges, és hagyományos énekek megtanulása. - Alapvető keresztény jelképeink ismerete
---	---

Tankönyv: Bajtai Zsigmond: **Találkozásaink Jézussal**
Hittankönyv az általános iskola 4. osztálya számára - Pécs, 1998

Segédlet: **Biblia**
Hozsanna
Várnagy Antal : **Liturgika** - Lämpás kiadó, Abaliget 1995
Török József: **A magyar föld szentjei** - Tulipán könyvkiadó
Szentek élete
Verbényi István: **Ministráns ABC** - Szent István Társulat
Balogh Ferenc: **Templomok és ünnepek** - Szent Gellért kiadó
Agapé: **Szent születésed mily csoda** - Ferences Nyomda és kiadó
Dia - Szentségek
Szentképek
Ábrák - Liturgikus ruhák, Szentmise részei

Kapcsolódási területek:

Tantárgyak: Rajz
Környezet ismeret
Magyar irodalom

Tanórán kívüli tevékenységek Közös szentmiséken való részvétel

Katekumenátus

Lelki nap

Játékos vetélkedő

Ministráns foglalkozás

Kirándulás - templom látogatás

Hittanos tábor

Ünnepekre készülés; - adventi gyertyagyújtás, -
pásztorjáték, - keresztút, - passió